

Lingeschouw 2021

Vereniging tot
Behoud van het
LINGELANDSCHAP

Colofon

Uitgave

Vereniging tot Behoud van het
Lingelandschap, ©2021

Adres

Postbus 131, 4190 CC Geldermalsen

Contact contact@lingelandschap.nl

Website www.lingelandschap.nl

Eindredactie Vera van Loon

Vormgeving Corine Voogt

Foto's Ronald Verwijs (omslag),

Henkjan Kievit, Ad Donker,

(bestuurs)leden VBL

Het drukwerk van deze uitgave is
verzorgd door De Toren Reproservice.

Inhoud

Van de voorzitter.....	3
Redactioneel	3
Algemene Ledenvergadering 8 september 2021	4
Verslag Algemene Ledenvergadering 2 september 2020	4
Financieel jaarverslag 2020.....	7
Ledenadministratie 2020.....	9
Strategie 2020	10
Spoorbrug Tricht.....	11
Energietransitie in het Lingelandschap.....	12
The Dutch, grondvervuiling in Spijk.....	17
Beplantingsproject "Dorpen in het groen".....	18
Beeldkwaliteitsplan Tiel.....	19
Reclamemast Waardenburg	20
Omgevingswet.....	21
Een nieuw landgoed bij Erichem?	22
Algemene informatie	23

De Vereniging tot Behoud van het Lingelandschap (VBL) zet zich in voor de landschappelijke en cultuurhistorische waarden van de Linge en het aanliggend gebied.

MISSIE

"De VBL zet zich in voor de bewustwording, waardering en bescherming van het unieke Lingelandschap opdat haar kernkwaliteiten en leefbaarheid behouden blijven voor toekomstige generaties. Een landschap waar rust, ruimte, duis- ternis, kleinschaligheid, natuur en cultuur worden gewaardeerd en beschermd als belangrijke pijlers van onze leefkwaliteit en non-materieel kapitaal".

VISIE

"De kernkwaliteiten en leefbaarheid van het Lingelandschap moeten verankerd worden in het ruimtelijke beleid van bestaande en toekomstige beleidmakers en in het gedachtegoed van haar bewoners en belanghebbenden. Door het hebben van (toegang tot) specifieke kennis over het Linge- landschap, deze te benutten en toegankelijk te

maken, stimuleren we bewustzijn en waardering voor het unieke karakter, maar eveneens de kwetsbaarheid van het landschap. We bouwen aan een grote en daadkrachtige vereniging die zich gezamenlijk sterk maakt voor het ontwik- kelen van een "Best in Class" landschap waar duurzaamheid en behoud van karakter, cultuur en leefbaarheid hand in hand gaan. VBL denkt zoveel mogelijk constructief mee bij de ontwikkelingen in ons gebied en geeft zo nodig tegengas. Zo geven we het landschap een stem omdat het zelf geen stem heeft!

HERKENT U ZICH HIERIN?

U kunt ons daarbij steunen en helpen onze vereni- ging nog sterker te maken door lid te worden. Meldt u aan als u nog geen lid bent. Dat kan via onze website, www.lingelandschap.nl of door een mail te sturen aan: contact@lingelandschap.nl.

Daarnaast zijn we op zoek naar mensen die zich actief willen inzetten in het bestuur van de vereniging (zie pagina 23).

Van de voorzitter

Vanaf 2 september vorig jaar mag ik uw voorzitter zijn.

Vera van Loon (secretaris) en ik hebben - als nieuwe bestuursleden - een rondje langs de velden gemaakt. We hebben alle portefeuillehouders (wethouders) energietransitie en hun medewerkers veelal digitaal gesproken. Dit gaf ons een goed beeld hoe de gemeenten inzake de alternatieve energiebronnen (windturbines en zonneparken), lichtvervuiling, lokale aangelegenheden, etc. er voor stonden. Ons beeld is zeer divers en zorgelijk voor wat betreft het landschap.

Als voorbeelden noem ik 'het uitsluiten van agrarische grond voor aanleg zonneparken' West Betuwe, 'alleen kleine windmolens bij boerderijen' Alblasserwaard, 'een zestal mega hoge (240m) windturbines' Culemborg, etc.

Opvallend was dat binnen de RES de plannen nog min of meer op elkaar afgestemd worden, maar afstemming buiten de RES was minimaal. We zien dat mobiliteit, goederenvervoer en energieopwekking al hun claims hebben afgegeven. En de duurzame energieopwekking gaat dat in toenemende mate doen. We zullen het niet kunnen tegenhouden. Ook het Lingelandschap gaat transformeren tot een energie-landschap. Laten we hopen dat dat energie-landschap zoals op de omslag van deze Lingeschouw, beperkt blijft tot de A15.

Om Toon Kortooms te parafaseren: 'Help het Lingelandschap verzuipt!'

Onze Vereniging is nu harder nodig dan ooit. Het bestuur en een aantal actieve leden steken veel tijd in het behoud van wat er nog rest.

Meer dan ooit hebben we jullie nodig. Om tijdig in te spreken in grootschalige ontwikkelingen en bij initiatieven zoals kleine landschapselementen, hagen en singels. Die kunnen het wat doodse

landschap in de kommen, weides met enkel raaigras en kale sloten, behoorlijk opfleuren.

Als de Corona regels het toelaten is de Algemene Leden Vergadering op 8 september a.s. Graag ontmoet ik u daar.

Pieter van Veen

**Doe mee en
maak je burens,
je vrienden, je
clubgenoten
lid van onze
vereniging.**

Redactioneel

In deze Lingeschouw wordt verslag gedaan van verschillende onderwerpen waar wij als bestuur, namens de vereniging, onze inbreng hebben geleverd. In het afgelopen jaar hebben wij u via nieuwsbrieven, onze website en onze facebookpagina al op de hoogte gehouden van allerlei acties. Nu krijgt u in deze Lingeschouw 2021 een actualisatie daarvan.

Wij hopen dat u, naast veel (nuttige) informatie, ook veel leesplezier hieraan beleeft.

In deze Lingeschouw 2021 vindt u tevens de uitnodiging voor de Algemene Ledenvergadering van onze vereniging. Alle stukken voor deze vergadering kunt u vinden op onze website www.lingelandschap.nl.

Algemene ledenvergadering 8 september 2021

Het bestuur van de Vereniging tot Behoud van het Lingelandschap nodigt alle leden uit de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering (ALV) bij te wonen. Deze vergadering vindt plaats op **woensdag 8 september 2020, aanvang 20.00 uur in het kerkje te Rumpt, Schuttersteeg 2.** U bent vanaf **19.30 uur** al van harte welkom! Het officiële deel van deze Algemene ledenvergadering begint om **20.00 uur**.

Het bestuur stelt de volgende agenda voor:

1. Welkom en opening
 2. Mededelingen
 3. Verslag ledenvergadering 2 september 2020
 4. Financiën
 - a. Financieel jaarverslag 2020
 - b. Verslag kascommissie
 - c. Vaststelling begroting 2021
 - d. Benoemen nieuwe kascommissie
 - e. Verhogen contributie naar € 17,50
 5. Rondvraag
 6. Sluiting
- Pauze**
7. Presentatie door Frank Albers van de Stichting Landschapsbeheer Gelderland, thema "Groene Dorpen en Kleine Landschapselementen"
 8. Afsluiting van de avond met aansluitend een borrel (uiterlijk 22.15 uur)

Het verslag van de Algemene Ledenvergadering vindt u hierna. De stukken voor de vergadering zijn ook in te zien en te downloaden via onze website www.lingelandschap.nl

Verslag Algemene Ledenvergadering 2020

Vera van Loon, secretaris

Gehouden op 2 september 2020 in het kerkje te Rumpt

OPENING

Cathrijn heet de leden welkom en is verheugd om te zien dat, ondanks de Corona beperkingen, er net zoveel leden aanwezig zijn als vorig jaar.

Leden stemmen in om de Begroting 2021 (ter vergadering uitgereikt) toe te voegen aan de agenda.

Meestal wordt de ALV in mei gehouden en wordt dan de begroting voor het komende jaar vastgesteld.

Het Bestuur meende dat, gezien het verlate tijdstip van deze ALV, het nodig was om niet alleen de begroting van 2020 vast te stellen maar ook die van 2021.

VERSLAG JAARVERGADERING 22 MEI 2019

Verslag wordt vastgesteld.

JAARVERSLAG 2019

Sandor de Kluzenaar complimenteert het bestuur voor de heldere verslaglegging.

FINANCIËEL OVERZICHT 2019

Verslag van de kascommissie

Op 31 januari 2020 heeft de kascommissie bestaande uit de leden H. van 't Pad en G. Timmerman in aanwezigheid

van de penningmeester Ad Huizenga het financieel jaarverslag 2019 in orde gevonden en goed gekeurd.

Benoeming nieuw kascommissielid

Henk van 't Pad is bereid gevonden om voor 2e jaar kascommissie lid te blijven. ALV stemt in met het benoemen van Leo Brouwer als 2e lid van de kascommissie.

VASTSTELLEN BEGROTING 2020

ALV stemt in met deze begroting.

BEGROTING 2021

Gevraagd wordt waarom meer geld nodig is voor de post administratie t.o.v. de begroting van 2019? Dit heeft vooral te maken met verwachte kosten om meer leden te werven. Ledenaantal neemt af, de vergrijzing slaat toe en dat is logisch met een vereniging die al 30 jaar bestaat. Maar minder leden is zorgelijk voor de financiële positie van de vereniging maar ook voor de strategische positie. Met meer leden meer zeggingskracht.

Het Bestuur doet een oproep aan alle leden om zich in te spannen om 1 nieuw lid te verwerven! Als elk lid één nieuw lid werft, dan halen we warempel onze doelstelling om weer terug te komen op het oude ledental van 450. Dit zou heel goed zijn voor de Vereniging. We hopen ook op verjonging want de bereidheid om je in te zetten voor de vereniging neemt ook af met de jaren.

De begroting 2021 wordt met instemming vastgesteld.

VERKIEZING NIEUWE BESTUURSLEDEN

Het Bestuur stelt voor **Pieter van Veen** en **Gert Timmerman** te kiezen als bestuurslid en Pieter van Veen te benoemen als voorzitter. Beide heren draaien al 9 maanden mee in het bestuur.

Pieter van Veen stelt zich zelf voor (zie ook Lingeschouw 2020) en vertelt hoe hij kwam wonen in Enspijk aan de Linge en Alexandra Dietzsch als architect inschakelde. Zij heeft hem enthousiast gemaakt voor de Vereniging. Hij heeft vervolgens aangegeven bereid te zijn actief te willen participeren. Cathrijn Haubrich had al aangegeven het voorzitterschap tijdelijk te willen uitvoeren. Die tijdelijkheid heeft al weer 3 jaar geduurd. Pieter wilde Cathrijn wel

vervangen als voorzitter.

Gert Timmerman stelt zich zelf ook voor (zie ook Lingeschouw 2020). Hij heeft al eerder in het bestuur van de vereniging gezeten.

ALV kiest beide heren als bestuurslid en benoemd Pieter van Veen als voorzitter. Gert Timmerman wordt de nieuwe penningmeester.

Cathrijn doet een oproep aan de leden om zich aan te melden als bestuurslid. Het Bestuur zou heel goed iemand kunnen gebruiken die de communicatie op zich wil nemen. Of mensen die een project willen trekken.

AFSCHEID

Pieter bedankt Cathrijn voor haar voorzitterschap, is blij dat zij in het bestuur blijft.

Cathrijn spreekt een dankwoord uit bij het afscheid van de vertrekkende leden **Ad Huizenga, Tom Tirion:**

Ad Huizenga (penningmeester): in 2018 aangetreden als nieuw bestuurslid en meteen penningmeester als opvolger van Cor van den Berg. Met voortvarendheid serieus opgepakt. Davilex vervangen door Conscribo (online). Niemand kan beseffen hoeveel werk dat is geweest. Tijden heb jij er aan besteed, maar nu eindelijk beschikken wij over een bijdetijds administratiesysteem, waarin ook de ledenadministratie is opgenomen en met het boekhoudsysteem is gekoppeld. Ook biedt Conscribo de mogelijkheid om Nieuwsbrieven aan de leden te versturen zonder veel extra inspanningen. Eindeloos was je bereid om de digibeten in het bestuur bij te staan als zij vastliepen in het Conscribo systeem, jij was na maanden je er in vastgebeten te hebben, de enige echt deskundige in Conscribo. En nog altijd ben je bereid de nieuwe penningmeester te helpen en de secretaris met het opmaken van de Nieuwsbrief. Helaas ging het met je gezondheid niet goed, iets wat je veel energie heeft gekost. Noodgedwongen heb je vorig jaar al moeten aangeven dat die gezondheidsperikelen het niet langer mogelijk maakten dat je je bestuurslidmaatschap en je penningmeesterschap voor VBL nog langer voortzette. En desondanks bleef je bereid je opvolgers in Conscribo bij te staan. Dat waardeerde het bestuur erg en we hopen, dat je dat in noodgevallen wilt blijven doen. Veel >

Kersenboomgaard

dank daarvoor!

Tom Tirion: Ook jij bent in 2018 aangetreden als bestuurslid. En je werd al snel onmisbaar in het vormgeven van Missie en Visie van VBL en vervolgens de daaruit voortvloeiende ‘strategische acties’. Ook nu nog hebben de inkomend voorzitter en ikzelf gebruik gemaakt van jouw format om de Strategie 2020 vorm te geven, zie blz. 12 en 13 in de Lingeschouw.

Daarnaast ben je ook van onschatbare waarde geweest voor de opbouw van de nieuwe website en het Linge-landschap-mailsysteem. De techniek daarvan hadden we uitbesteed, maar de inhoud hebben we onder jouw leiding vormgegeven. En zo lang er nog geen nieuwe webmaster beschikbaar was, vulde jij toch steeds weer de website met nieuwe berichten. Net zoals Ad was je bereid om deze digitaal onhandige voorzitter te helpen als de overschakeling naar het nieuwe mailsysteem niet wilde lukken. Jullie beiden hebben een bewonderenswaardig geduld met me gehad. Ontwikkelingen in je functie bij het UMC maakten het nodig, dat je daarvoor extra studie ging doen. Dat was naast het drukke werk zelf niet meer te combineren met de bestuursfunctie. En ook nu spring je af en toe nog bij – net als Ad. We hopen dat we als dat nodig is, toch nog eens een

beroep mogen doen op je organisatiedeskundigheid. Cathrijn bedankt beide heren en overhandigt een presentje waar ze hopelijk nog plezier van kunnen hebben en mogelijk zelfs nog eens stukjes na kunnen lopen. Het is het boek van Harry Stegeman, de oorspronkelijk geplande maar nu afwezige presentator voor vanavond: “Lopen langs de Linge”

Cathrijn spreekt ook, namens het bestuur, haar waardering uit voor het vele werk dat mensen voor de VBL hebben gedaan. Ze overhandigt een presentje aan **Elena Jager**, die enorm geholpen heeft in het op orde brengen van de ledenadministratie! Dankzij Elena is die nu zo goed mogelijk op orde. Het was een grote klus, waarvoor het bestuur erg dankbaar is. Als blijk van waardering wordt aan Elena Jager ook het boek “Lopen langs de Linge” van Harry Stegeman gegeven. Het bestuur wil ook **Jeroen Wijngaard** een blijk van waardering geven. Sinds enige tijd is hij de opvolger van Tom als webmaster. Steeds is hij in staat om aangeleverde content tijdig op de website te plaatsen. Steeds opnieuw vindt hij een verloren moment in zijn eigen drukke werkzaamheden om dat te doen. Ook daarvoor past hetzelfde presentje: “Lopen langs de

Linge" van Harry Stegeman.

AFWIJKENDE VERGADERDATUM ALV.

Akkoord gaan met de afwijking van art. 10 lid 3 Statuten (in april ALV houden) afwijkende vergaderdatum ALV.

RONDVRAAG

Willy van Oort: wat voor vervuiling komt er in de Linge door het alsmaar afpompen van vervuild water op golfterrein Spijk? Er komt wel een waterzuiveringsinstallatie ter plaatse maar onbekend welk water die precies zuivert en waarvan. We blijven dit als VBL met argusogen volgen!

Ton Klein: er moet gehandhaafd worden inzake het lawaai van motorrijders op de dijken. VBL heeft inbreng geleverd voor Mobiliteitsplan 2021-2025 van gemeente West Betuwe. VBL kan niet veel meer doen aan dit probleem.

Liesbeth Tielen: complimenten voor de makers van de Lingeschouw

Cees Scholts: wil graag een lijst van VBL-leden hebben, zodat hij niet probeert om leden tot leden te werven. AVG verbiedt dat. In strijd met privacyregels.

Cristel Paul: refereert aan advies voor landgoed bij Erichem vanuit VBL. Zij heeft van gemeente Buren gehoord, dat zij het landgoed willen goedkeuren maar wel voor 10 ha in plaats van 5 ha.

Verder heeft zij gehoord dat de gemeente West Betuwe nu ook de andere helft van de Langedijk in Acquoy willen verharderen. Dat zou het laatste restje middeleeuwse 'tuimeldijk' voorgoed vernielen.

SLUITING

Volgende dinsdag is er een beeldvormende vergadering van West Betuwe over Omgevingswet en Harmonisatie Erfgoedbeleid. Het is belangrijk dat Heemschut hier inspreekt.

De vergadering wordt gesloten, helaas zonder borrel en nazit wegens Corona maatregelen. •

Financieel jaarverslag 2020

Gert Timmerman, penningmeester

In dit verslag sta ik kort en soms alleen op hoofdlijnen stil bij wat het jaar 2020 voor onze vereniging bracht. Natuurlijk ontbreekt een blik in de toekomst niet.

BESTUUR

Op de laatst gehouden Algemene Ledenvergadering (ALV), in het kerkje in Rumpst, werd de invulling van de bestuursfuncties "gelegaliseerd". Formeel bevestigd wat al langere tijd min of meer gebruikelijk was. Gert Timmerman werd benoemd als penningmeester. Het rooster van aftreden werd bij gewerkt en aangevuld. In het verslag van de secretaris treft u hierover meer aan.

CORONA

In jaar verslagjaar 2020 werden we wereldwijd geconfronteerd met de gevolgen van de Covid-19 virus. Dat had gevolgen voor ons functioneren als belangenbehartiger van onze leden. Al snel was het fysiek vergaderen "uit de mode" en werd vervangen

door digitaal vergaderen. Dat was wennen. Ook in het gemeenteland, waar we als deelnemers aan de RES' sen en RAS' sen in de regio, veel mee te maken hebben. In een recent interview, in de regionale krant, noemde Ed van Tellingen, oud-burgemeester van Tiel en oud-raadslid van de gemeente Neerijnen, het digitaal vergaderen: dodelijk. Omdat "elk nadeel ook z'n voordeel heb" maakten we wel wat minder vergaderkosten.

LEDEN

Het ledenaantal bleef enigszins gelijk. Een helft van onze leden heeft een incassomachtiging afgegeven en de andere helft dus niet. De incasso procedure is, in het kader van de SEPA wetgeving, niet meer zo onbeperkt. Het moment waarop, de omvang van het bestand, de hoogte per in cassant en het aantal malen per jaar moet worden overeengekomen met de bank. Dankzij een goed bijgewerkt ledenbestand waren er verrassend weinig terugvorderingen (= storno's). >

Het betaalgedrag van de andere helft laat (heel) wat meer te wensen over. Over de in de toekomst te volgende procedures werden in het bestuur afspraken gemaakt. Met pijn in het hart. Niet alle leden zijn contributie plichtig, wij kennen ook Leden voor het Leven. Deze leden kopen als het ware hun jaarlijkse verplichtingen in één keer af voor de somma van € 200 (tarief 2021).

Voor een eerste, globale indruk de volgende cijfers:

Voorlopige cijfers	2020	begroot
Ontvangsten	4250	3800
Uitgegeven	6195	7700
te kort	1945	3900

ONTVANGSTEN

Leden betalen een contributie van € 15 per jaar. Donateurs betalen tenminste de helft daarvan. Dat is een verschil, vooral voor de 70+ers van belang. Het verschil gaat verder. Alle donateurs zijn op de ALV net zo welkom als alle leden (zowel digitaal als fysiek), iedereen mag het woord voeren, maar als er gestemd zou moeten worden missen de donateurs het stemrecht. En, veel erger dan dat, de donateurs krijgen de Lingeschouw niet toegezonden. Dat heeft met kosten te maken, daarover later meer.

UITGAVEN

Voor het jaar 2020 werd in september 2020 op de ALV als begroting vastgesteld dezelfde als in 2019. Deze begroting is ook in de Lingeschouw van 2020 opgenomen. In dezelfde vergadering werd een begroting voor 2021 vastgesteld.

SAMENVATTEND

Door het voortgezette actieve benaderingsbeleid kwam er wat meer binnen dan begroot en door de Corona effecten ging er minder uit.

BEGROTING

Het is niet alleen gebruikelijk maar ook verplicht (ingevolge ANBI voorschriften) om een begroting te maken. In euro's.

Voor 2021 wordt -onder voorbehoud, zie later- aan de vergadering ter goedkeuring als volgt voorgesteld:

Eerste begrotingswijziging 2021	
uitgaven	
bestuur	500
administratie	1600
werkgroep	600
verenigingskosten	4200
ALV	500
leden	1500
Lingeschouw	2100
onvoorzien	100
Totaal	6900
ontvangsten	
contributies	3500
donaties	400
overig	100
Totaal	4000
Voorzien te kort	2900

De begroting is door de aanpassing nu gelijk aan de begroting 2022. De wijziging betreft alleen de meerkosten voor de productie en verzending van de Lingeschouw, was € 1500 en wordt nu € 2100.

VERMOGEN

BALANS		
Bezit	Banken	20060
	Kas	460
	Overigen	20
		20540
Schuld	Overlopende posten	200
	Eigen Vermogen	20340
		20540

Elke spaarpot (of bankrekening) waar meer uitgaat dan in komt raakt eens leeg. Zo gaat dat ook met ons vermogen. We denken meer uit te geven dan we binnen krijgen. Dat kan. Maar beperkt.

Vervolgens heeft de ANBI regelgeving ook nog wat ideeën over vermogen. Het gehele vermogen is bij de bank op de rekeningen aanwezig.

ANBI

Al onze plannen, dat heet beleid, moeten met een verslag van wat we gedaan hebben en wat we willen gaan doen, compleet met de cijfers op onze website worden gepubliceerd.

U treft ze dan ook, na de ALV, op de site.

Dode Linge-arm bij Acquoy

ANBI reserveringen	jaarpbrengst 2 x
aangegane verplichtingen	8000
continuïteit reserve projecten	
juridische bijstand	10000
vrij besteedbaar	2000
Totaal	20000

Het is voor de fiscus niet bedoeling dat onze vereniging een spaarbank van uw centjes wordt. Maar ook niet dat er geen geld meer in de pot zit want dat zou dan kunnen betekenen dat de fiscus zou mis grijpen als er nog wat afgerekend moet worden.

Daarom moet een Reserve worden aangehouden van tenminste de lopende verplichtingen gedurende de looptijd of een paar jaar Contributies. Dit heet dan de

continuïteitsreserve. Dan kan het bestuur nog gelden oormerken voor Projecten en als er dan nog wat in de pot zit dan is dat het vrij besteedbare vermogen. Dit verplichte rekensommetje heeft als volstrekt onlogisch gevolg dat je **meer** kunt uitgeven als het minder gaat. Immers: als er **minder** contributie binnen komt hoeft je ook minder te reserveren, dus valt er een deel(tje) van de continuïteit reserve vrij die je dan mag gaan besteden!

KASCOMMISSIE

De financiële verantwoording over een jaar moet worden nagezien door de Kascommissie. Deze commissie adviseert de ALV om de verantwoording goed te keuren of niet. •

Ledenadministratie boekjaar 2020

In het begin van 2020 waren er 370 leden nu zijn er 368 leden. We hebben 17 nieuwe leden verwelkomt in 2020 maar we hebben ook helaas van van 17 leden afscheid moeten nemen. Reden voor de opzegging van het lidmaatschap is vaak verhuizing en sterfte.

De ledenadministratie blijft veel werk opleveren omdat leden bijvoorbeeld niet doorgeven of hun adres gewijzigd is door verhuizing of anderszins (de mutaties) en ook omdat leden niet op tijd de contributie betalen. Het achterhalen van deze betalingen kost veel tijd >

en zorgt voor hogere administratieve kosten doordat er leden zijn die niet per email te bereiken zijn. Er zijn nog steeds ongeveer 35 leden die in 2019 en 2020 de contributie niet hebben betaald ondanks diverse herinneringen per mail en ook per post. We hebben zelfs geprobeerd de contributie te innen door nog een keer te bellen en langs te gaan. We moeten nog besluiten of we deze leden uit gaan schrijven.

Maar we hopen dat de aanwas van leden, zoals dat nu in 2020 heeft plaatsgevonden, doorzet in 2021. We proberen leden te winnen door onze activiteiten onder de aandacht te brengen met persberichten en nieuwsbrieven maar ook met het bijhouden en actualiseren van onze website en onze facebookpagina. We hopen deze zichtbaarheid van de VBL te vergroten en daarmee meer leden te verwerven. •

Strategie 2021

Pieter van Veen en Cathrijn Haubrich, bestuursleden VBL

WAT NIET KON IN 2020 EN HOPELIJK

WEL KAN IN 2021

2020 was een bewogen jaar. Door corona moesten er nieuwe vormen van contact, van vergaderen en van overleg worden gevonden.

Het was ingewikkeld om de algemene ledenvergadering fysiek te houden. Uiteindelijk is dat toch nog gelukt in het romantische kerkje in Rumpt.

Het bestuur heeft haar maandelijkse vergaderingen grotendeels 'gezoomd'. Dat ging behoorlijk goed en had het voordeel, dat bestuursleden, die om allerlei redenen ver weg waren, toch er bij konden zijn. Toch voelt het digitale leven 'next best'. We lachen minder en missen het afsluitende glaasje.

Alle contacten die het bestuur had, waren grotendeels digitaal. De voorzitter en secretaris bezochten alle colleges van B&W in het werkgebied digitaal op eentje na. Seminars en webinars werden digitaal gevolgd, de RES-vergaderingen in zowel regio U 16 als in regio Fruitdelta werden digitaal gehouden.

Het digitale leven belemmerde toch enigszins de complete uitvoering van de strategische voornemens. Het bestuur heeft daarom gedacht om de meetbare doelen voor 2021 ongewijzigd over te nemen uit de plannen voor 2020. De plannen voor 2020 kun je lezen op onze website Lingelandschap.nl. (Vereniging/Missie en Strategie). Weliswaar zijn een groot deel van de voorgenomen externe acties wel gedaan maar ze zijn niet af. Er moet nog veel gebeuren.

Waar echt een tekort is geconstateerd, is het

opbouwen van actieve vereniging met een compleet bestuur, een schil van actieve leden om ook taken over te nemen van het bestuur, een behoorlijke communicatie-strategie en de aanwas van nieuwe leden. Daar heeft de digitale werkelijkheid van 2020 niet aan kunnen bijdragen. Zo gauw de vaccinatie-dichtheid weer een fysieke contact toestaat, zit hierin een van de meest urgente acties, die het bestuur maar ook u als lid zouden moeten ondernemen.

De volgende accenten plaatsen wij daarbij:

- Voor de zomer moeten de RES' sen met een voorstel 1.0 komen.
- Het bestuur heeft m.b.t. de locatie keuze voor alternatieve energiebronnen (windturbines en zonneparken) gekozen voor concentratie langs de A-15.
- Geen hagelslag (verspreid over het hele gebied van windturbines en zonneparken) in het Lingelandschap.

Wij zullen veel energie erin steken om dat te bereiken.

- Goede contacten onderhouden met de gemeentebesturen is een continu aandachtspunt.
- Meer inspreken bij gemeenteraden, wordt een extra opdracht.
- Het werven van leden is een aanhoudende zorg van het bestuur. We hebben nu iets minder dan 400 leden. Op naar de 450. •
- Meer leden betrekken bij het werk van de VBL. •

Spoorbrug Tricht

Cathrijn Haubrich, bestuurslid VBL

Een soap voor Kafka! De verbrede spoorweg door Tricht en vooral ook de passage over de Linge begint zo langzamerhand een soort soap te worden.

Het project begint te vorderen. De onderdoorgang van de Lingedijk onder het spoor door is nu nagenoeg klaar. En ten noorden van Tricht is men al een heel eind met de rondweg, die vooral het vrachtverkeer van oost naar west een onderdoorgang onder de spoorweg door moet bieden.

Prorail vraagt in kleine stukjes de omgevingsvergunningen aan voor de geluidsschermen door Tricht heen. Nu is daar recent de omgevingsvergunning voor de geluidsschermen op de spoorbrug bijgekomen. En daar begint het voor onze Vereniging te knellen. Op de brug komen doorzichtige geluidsschermen. Daardoor oogt de passage van het spoor over de Linge heen minder massief. En treinreizigers kunnen genieten van het mooie gezicht op Tricht. Eventjes dan.

Want omdat het glazen geluidsscherm aan de oostkant van de brug rechtstreeks grenst aan het fiets- en voetpad op de brug, kunnen we er weddenschappen op afsluiten hoe snel dit glazen geluidsscherm met graffiti zal zijn 'versierd'.

VISIE 2017

Het is ook in strijd met de Visie Geluidsschermen van de oude gemeente Geldermalsen uit 2017. Daarin heeft de toenmalige

gemeenteraad bepaald, dat er glazen geluidsschermen op de brug zouden komen. De gemeente past voor de meerkosten € 250.000 bij.

In diezelfde Visie Geluidsschermen werd ook bepaald, dat die glazen schermen alleen mochten worden geplaatst op 'voor onbevoegden slecht bereikbare plekken'. Aangezien de gemeente ook opdraait voor de schoonmaakkosten van die glazen schermen, was dit een vrij logische bepaling. De schoonmaakkosten van alleen die glazen schermen op de brug, zijn geraamd op ca €10.000/jaar.

BLUNDERS

U voelt hem al: als nu een omgevingsvergunning is aangevraagd voor een scherm dat gewoon rechtstreeks aan het fietspad over de brug grenst, voldoet dat niet aan de voorschriften uit de Visie Geluidsschermen. Voldoet zo'n aanvraag dan aan redelijke eisen van welstand? De VBL dacht van niet!

Er zijn hier blunders begaan door de gemeente West Betuwe. De gemeente heeft de Visie Geluidsschermen niet verwerkt in het bestemmingsplan 2013 én niet in de eisen van welstand voor dit project. En nu gaat de omgevingsvergunning dus gewoon verleend worden zoals Prorail hem heeft aangevraagd.

Op het moment van het ter perse gaan van de Lingeschouw weten we nog niet of de bezwarencommissie iets gaat doen met het bezwaar van ons VBL-lid Bram Wesselo, en met de juridische support die de VBL daarbij heeft gegeven. We zien het somber in! •

Visualisatie: fotomontage
verdubbeling van de
windmolens bij Deil gezien
vanaf Meteren A15

FOTO HENKJAN KIEVIT

Energietransitie en het Lingelandschap

Alexandra Dietzsch, bestuurslid VBL

In 2019 en 2020 heeft u al kunnen lezen hoe wij ons inzetten zodat de energietransitie niet ten koste gaat van het Lingelandschap. De werkgroep energietransitie, de deelname aan de RES-ateliers, het opstellen van een manifest en inmiddels helaas ook een inspraak tegen het plan voor het tweede windpark in Culemborg vroegen veel inzet van leden en bestuur in 2021. In de volgende artikelen leest u achtergronden, motivatie, standpunten en visies van betrokkenen.

Activiteiten Werkgroep Energietransitie 2021

- Diverse bijeenkomsten werkgroep energietransitie (ook digitaal)
- Workshop energietransitie door Landschapsbureau Tauw i.o.v. VBL
- Foto-excursie windmolens in het Rivierengebied met Henkjan Kievit
- RES ateliers in alle gemeenten van RES Fruitdelta Rivierenland
- RES ateliers deelname incidenteel in RES U16, RES Molenlanden
- interview op SRC Televisie Alexandra Dietzsch licht het standpunt van de VBL toe
- inspraakreactie op voorlopig ontwerp-bestemmingsplan Windwinning Culemborg
- gesprekken met Tegenwind Culemborg
- Manifest opgesteld: "Energietransitie met behoud van de natuur en het landschap"
- Manifest digitaal verzonden naar gemeenteraadsleden
- deelname aan gemeentelijke informatie en discussie avonden
- inspraak oordeelsvormende raadsvergadering West Betuwe 2 feb. 2020

De werkgroep energietransitie

Jos Karssemeijer, lid VBL, lid werkgroep

Door het bestuur van VBL ben ik als lid van de werkgroep energietransitie gevraagd om een persoonlijk terugblik te geven op de afgelopen twee jaar. Ik was jaren 'passief' lid van de Vereniging Linge-landschap, omdat ik het belangrijk vind dat het Lingegebied mooi blijft. Na de oproep in de Lingeschouw ben ik mee gaan denken in de werkgroep energie. Hieronder een korte impressie.

WAAROM AANGEMELD OM MEE TE DENKEN IN DE WERKGROEP ENERGIE

Ik was op dat moment bij het ministerie van economie en klimaat dagelijks bezig met de doelstelling voor de overstap naar duurzame energie, de doelen voor CO₂ besparing, de opwek van duurzame energie en het stoppen met aardgas. Een enorme opgave, waarvan de consequenties nog moeilijk zijn te overzien, maar die een grote impact zal hebben op de beleving van het landschap. Ook in onze 'mooie achtertuin' zal wat moeten gebeuren wanneer we Nederland verduurzamen. De oproep van enkele jaren geleden om binnen de Vereniging mee te denken heb ik aangegrepen.

HOE HEEFT DE WERKGROEP GEWERKT?

De werkgroep is begonnen al voordat er informatie en een analyse uit de RES (Regionale Energie Strategieën) op tafel lag. De eerste vergaderingen hebben we vooral nagedacht over de omvang van ons energieverbruik, het nut en noodzaak van de transitie en de oplossingsrichtingen. Hoeveel energie gebruiken we nu in West Betuwe? Hoeveel wekt een windmolen op en wat doet een zonnepaneel? Zijn er andere oplossingen? Het leuke van de werkgroep is dat iedereen zijn eigen kennis en ervaring meeneemt. Samen krijg je dan toch een beeld van de omvang van de opgave en mogelijkheden en risico's.

Wanneer je verantwoordelijkheid neemt voor de verduurzaming kom je er niet zonder windmolens, maar waar kun je die plaatsen en hoeveel is verantwoord? Meerdere avonden hebben we ons met die

FOTO HENKJAN KIEVIT

Fotomontage verdubbeling van de windmolens bij Deil gezien vanaf Meteren A15

vraag gebogen over de kaart van het Lingegebied. Het makkelijkst is overal tegen te zijn, maar dat willen we niet. We hebben geprobeerd een beeld te krijgen van de 'beleving' van de molens in het Lingegebied met behulp van het beeldverslag van de fotograaf Henkjan Kievit van de in de regio geplaatste windmolens van Deil, Avri, Culemborg en Vianen. Daarbij zijn ook een aantal visualisaties gemaakt, bijvoorbeeld door molens toe te voegen in een cluster, of juist te kiezen voor een lijnopstelling.

HET MANIFEST " ENERGIETRANSITIE MET BEHOUD VAN DE NATUUR EN HET LANDSCHAP"

Onze verworven inzichten en standpunten hebben we geformuleerd in het manifest "Energie-transitie met behoud van de natuur en het landschap". Dit is een voorlopig resultaat van onze werkgroep en daarmee kunnen wij met beleidsmakers onze visie communiceren.

We staan nog aan het begin van de energietransitie, de komende jaren zal de energietransitie zeker op de agenda van de Vereniging blijven staan. Discussies binnen de Vereniging blijven dan ook hard nodig, binnen de werkgroep maar ook met de leden. •

Rust, Ruimte, openheid en duisternis
in het Lingeland worden
bedreigd door de windmolens

HET WORDT CONCREET

Het tweede windpark in Culemborg geen goed idee

Titia van der Meer, lid VBL, lid werkgroep

Op de dijk langs de Linge met uitzicht over de uiterwaarden zie je alle seizoenen in volle pracht voorbij trekken. De luchten kleuren subtiel en soms dramatisch tijdens zonsondergang, het water in de wielen trekt vele vogels aan. In het voorjaar en de zomer wandelen en fietsen duizenden mensen over de smalle dijkjes om te genieten van het schitterende uitzicht.

De laatste jaren is dit wel veranderd, naast de drie windturbines van Culemborg, verschenen ook de molens van Vianen en meerdere windturbines van Deil aan de horizon. Een andere vorm van energie opwekken is nodig, maar wat kan het landschap nog aan?

Het streven naar duurzaamheid en het behoud van het landschap kan goed hand in hand gaan, maar er zijn wel grenzen. Tijdens de vele vergaderingen en RES-bijeenkomsten met de werkgroep energietransitie van de VBL, viel het enorme aantal beoogde windturbines en zonneweiden als eerste op: een verontwaardigd vooruitzicht. Door de extreme hoogte van de windturbines, die alles overstijgen en daardoor een enorm gebied bestrijken, zal er geen uitzicht zonder draaiende wieken overblijven. Het is daarom buitengewoon belangrijk om te kijken wat ons landschap aankan en goede keuzes te maken.

Tijdens een bijeenkomst over de energietransitie en mogelijke gevolgen voor de Nieuwe Hollandse Waterlinie, genomineerd voor de UNESCO Werelderfgoedlijst, kwam het onderwerp tweede windpark Culemborg

aan de orde. Deze windturbines zijn voorzien in een inundatiegebied van de Waterlinie. De kernwaarden van dit gebied zijn: rust, open, groen en duisternis. Toch is dit gebied aangewezen door de gemeente Culemborg als zoekgebied voor een windpark. Het begon jaren geleden met het idee dat het bestaande park met bescheiden molens uitgebreid zou worden en het eindigt nu met de hoogste windturbines van Nederland: 270 meter tiphoogte, tweeënhalf keer zo hoog als de Domtoren in Utrecht en bijna even hoog als de Eiffeltoren. Ook het aantal groeide uit tot zes megaturbines, die samen ruim twee (!) keer zoveel opleveren als Culemborg nodig heeft om energieneutraal te worden, terwijl het draagvlak voor deze grote windturbines op land juist afbrokkelt.

LANDSCHAP OPGEOFFERD

De torenhoge ambities van gemeente Culemborg en het ontbreken van geschikt grondgebied gaan niet goed samen. Dit heeft tot gevolg dat landschap, bewoners en natuur opgeofferd dreigen te worden.

Het kleinschalige, kwetsbare Lingelandschap zal ingeklemd worden tussen windpark Deil en windpark Culemborg. Verdwering van het landschap en de dorpen zal onvermijdelijk zijn. Tot in de verre omtrek, ook in alle buurgemeentes, zullen de windturbines dominant aanwezig zijn.

De bewoners hebben kunnen meepraten aan gebiedstafels, waaraan verschillende belanghebbenden deelnamen, maar waar het landschap helaas ontbrak. Ook de omwonenden voelden zich niet gehoord, integendeel, de plannen werden steeds hoger bijgesteld. Dit plan werkt als een splijtzwam in het gebied. Financiële participatie speelt daarbij ook een rol, omdat sommigen bewoners wel voor het geld gaan en anderen niet. Ook zijn er terechte zorgen over het voor de gezondheid schadelijke LF geluid (laag frequent), waarvan de trillingen meetbaar zijn in een straal van wel dertig kilometer. Volgens experts is een minimale afstand tussen een windturbine en bewoning van tien keer de tiphoogte wenselijk: in dit geval 2,7 kilometer, maar in werkelijkheid begint de bewoning al op 350 meter. Werkgroep Tegenwind behartigt de belangen van de bezorgde bewoners.

LANDELIJKE AANPAK GEVRAAGD

Als Vereniging tot Behoud van het Lingelandschap hebben we gesprekken gevoerd met omwonenden, met de wethouder, een tv-interview gegeven, een

inspraakreactie ingediend en een manifest uitgebracht om het landschap een stem te geven.

Door alle protesten, ook van onze VBL, heeft de gemeenteraad besloten pas op de plaats te maken om de plannen bij te stellen. Hopelijk leidt het tot nieuw inzicht.

Met een landelijke aanpak, zoals bepleit door Rijksbouwmeester Benno Strootman, kan het landschap en de leefomgeving gespaard worden. Hij ziet genoeg kansen voor alle windturbines op zee en slechts enkele zeer grootschalige windparken op land, zoals op de Maasvlakte en in Flevoland. Rijksadviseur Wouter Velthuis en hoogleraar Energietransitie Jan Rotmans berekenden dat met slechts de helft (!) van alle daken het klimaatdoel voor zonne-energie gehaald kan worden. De miljarden euro's aan subsidies voor zonneweiden moeten dan overgeheveld worden naar bedrijven om hun daken aan te passen. Dit klinkt hoopvol en kan rekenen op groot draagvlak.

Het veel te ambitieuze Windpark Culemborg is geen goed plan. Het gaat ten koste van het draagvlak voor duurzaamheid. Onze kleinkinderen zitten niet te wachten op een verwoest landschap als er ook andere manieren zijn. Maar wel van belang is dat wij op minder grote voet gaan leven, meer in balans met wat de aarde aankan en heel zorgvuldig keuzes maken met oog voor ons landschap, onze bewoners, onze natuur en onze toekomst. •

DE DAAD BIJ HET WOORD VOEGEN

Inspraakreactie VBL Windwinning Culemborg

Pieter van Veen, voorzitter VBL

Eind vorig jaar verscheen het voorontwerp bestemmingsplan 'Windwinning Culemborg'. Een ieder kon op dit voorontwerp een inspraakreactie geven. Onze leden Judith en Cees Zweistra, beide juristen, hebben de standpunten van het VBL - bestuur in een krachtige inspraakreactie verwoord.

Het bestuur heeft de inspraakreactie (zie onze website) overgenomen en aan het college van burgemeester en wethouders van Culemborg gestuurd. Een aantal zaken die in deze reactie genoemd wordt

wil ik graag met u delen. 'VBL is het niet eens met de locatiekeuze en de positionering van de windturbines in het voorontwerp plan Windwinning Culemborg. Uit landschappelijk oogpunt zijn de zes geplande >

windturbines met een maximale tiphoogte van 270 meter onaanvaardbaar.

De windturbines worden te hoog om de landschappelijke kwaliteit van het Lingelandschap nog te kunnen herkennen en te kunnen beleven. De turbines volgen de wetering als landschappelijke structuur, maar de wetering is te smal om de windturbines te kunnen dragen in het landschap. Het uitgangspunt dat het landschappelijk wenselijk is om een lijnopstelling te gebruiken en bestaande structuren te volgen is in zijn algemeenheid juist. De windturbines zullen echter interfereren met de drie bestaande turbines in Culemborg waardoor de herkenbaarheid van de lijnopstelling verloren gaat.

Culemborg wijkt met haar zeer grote en dominante windturbines af van de locatie- en positiekeuze die uiteindelijk in de RES wordt gekozen. Het maakt Culemborgs participatie in de RES volstrekt ongeloofwaardig. Culemborg zou zich moeten conformeren aan de keuze die binnen de RES wordt gemaakt en hier niet op vooruit mogen lopen.' Tot zover onze reactie op het voorontwerp bestemmingsplan.

MOTIE RAAD VRAAGT TUSSENSTAP

Intussen staat de tijd niet stil. Bewoners van Culemborg zijn zeer bezorgd over de plannen van burgemeester en wethouders. De Werkgroep Tegenwind heeft een petitie gestart om geen windpark in Culemborg te vestigen. Ook ons bestuur en leden van de werkgroep energietransitie VBL houden zich intens bezig met de geplande turbines in Culemborg. We houden contacten met de pers, de politiek en het bewonersplatform.

De boodschap lijkt langzaam door te dringen! In de raadsvergadering van Culemborg van 4 maart j.l. is uitgebreid gesproken over het tweede Windpark Culemborg. Er is een motie met algemene stemmen aangenomen. Deze motie roept het college op: "In een tussenstap het ontwerp bestemmingsplan ten opzichte van het voorontwerp bestemmingsplan bij te stellen in een concept ontwerp bestemmingsplan, waarmee er zichtbaar wordt ingegaan op de zorgen van de gemeenteraad. Dit concept ontwerp bestemmingsplan - voorafgaand aan de besluitvorming in het college van het ontwerp bestemmingsplan - aan de

Kaart met opstelling 6 windmolens in Culemborg

gemeenteraad voor advies voor te leggen".

Dit is een stap in de goede richting. Maar het is de vraag, of deze tussenstap echt wat op gaat leveren, of dat dit een poging is om alle onrust en zorgen die er zijn te bezweren en de neuzen weer dezelfde kant op te krijgen.

WINDTURBINES LANGS DE A15

Conclusie van de VBL is dat er in dit gebied geen windturbines geplaatst moeten worden.

Waar zouden dan wel windturbines geplaatst kunnen worden?

Ons standpunt, zoals uitgebreid beschreven in het manifest, is dat er een eenduidig plan moet komen waarbij de structuur van het rivierengebied gevolgd moet worden. De rivieren, de A-15 en de Betuwelijn (oost-west) bepalen voor een belangrijk deel deze structuur. Het lijkt ons dan ook wenselijk dat plaatsing van nieuwe windturbines zich conformeert aan de bestaande structuur oost-west. Derhalve langs de A-15 en alleen daar, zodat het gebied verder open en vrij blijft. Deze nieuwe windturbines zouden een gelijke hoogte moeten hebben als de reeds geplaatste 11 turbines langs de A15 bij Deil.

Dit standpunt is ook ingenomen door de gemeenteraad van Buren vastgelegd in een motie.

Onze oproep aan de RES is: pak dit probleem gezamenlijk op. Denk niet aan gemeentegrenzen, maar denk aan de meest wenselijke plaats van windturbines. SPAAR HET LANDSCHAP. Onze nakomelingen zullen trots op ons zijn als we dat waarmaken. •

“The Dutch” Grondvervuiling in Spijk

Alexandra Dietzsch, bestuurslid

Het drama rond de bodem-, water- en grondwaterverontreiniging in Spijk door de aanleg van het 2e golfterrein The Dutch heeft in 2020 veel actie van de VBL gevraagd.

Nadat één jaar na de ontdekking van de verontreiniging door LD-staalslakken in het voorjaar van 2020 nog steeds geen uitzicht op sanering was, het verontreinigde oppervlaktewater nog steeds afgepompt en op de Linge geloosd werd en de gemeente de burgers niet informeerde, was voor de VBL het geduld op. We hebben een verzoek tot handhaving onder dwangsom aan de gemeente West Betuwe gericht en tegelijkertijd een online petitie gestart. 621 burgers hebben de petitie ondertekend en daarmee benadrukt, dat de enige echte oplossing het afgraven en permanent verwijderen van de LD-staalslakken is.

8 JAAR SANERING

De petitie hebben wij op 25 mei aan burgemeester Servaas Stoop overhandigd. De burgermeester zegde ons toe met ons in gesprek te gaan. Tegelijkertijd werd het handhavingsverzoek afgewezen. Duidelijk werd helaas ook, dat de gemeente uit angst voor een faillissement van de vervuiler, de aannemer Sent One, de saneringsvariant “afgraven en afvoeren van de staalslakken” niet durfde te eisen. In plaats daarvan werd ingestemd met de door Sent

Overhandiging van de petitie

One opgelegde aanleg van een grondophoging waarop de staalslakken gelegd moeten worden om deze uit het grondwater te houden, een operatie, die 8 jaar duurt. De raad diende een motie in, maar dit ketste af omdat de burgemeester en wethouder de bevoegdheid op dit dossier hebben. Daarmee was het een voldongen feit. Sanering nu en het risico naar de toekomst verlegd.

TOEZICHT OP DE UITVOERING

De saneringswerkzaamheden zijn in het najaar 2020 gestart.

De gemeente West Betuwe resp. de Omgevingsdienst ODR en het Waterschap Rivierenland houden toezicht op de uitvoering. Wij als belangenvereniging informeren regelmatig naar de voortgang van deze grootschalige sanering en vragen structurele informatie aan de toezichthoudende partijen. (Lees meer op onze website). •

Beplantingsproject “Dorpen in het Groen”

Alexandra Dietzsch, bestuurslid VBL

Bewoners uit het buitengebied van Heukelum en Spijk hebben streekeigen bomen en struiken geplant met hulp van het project “Dorpen in het Groen”, een initiatief van Heukelum Actief en de VBL, uitgevoerd door Stichting Landschapsbeheer Gelderland (SLG).

VBL steunde het beplantingsproject van harte, want steeds vaker worden erven in het buitengebied van verharding voorzien en ingericht als of het stadstuinen zijn. Dat kan anders, bewijst dit project. Door de aanplant van streekeigen beplanting sluiten de erven goed aan op het landschap. Dieren verplaatsen zich beter in een gebied met hagen en bomenrijen. Ook zorgt veel groen voor beschutting en voedsel voor vogels en insecten. Door gebruik te maken van streekeigen beplanting wordt de biodiversiteit vergroot en het Betuws landschap versterkt.

ADVIES BIJ KEUZE VAN BEPLANTING

SLG gaf advies waar welke beplanting past op het erf, zodat het aansluit op het landschap waarin men woont. In totaal hebben 20 deelnemers uit Heukelum en Spijk meer dan 3300 struiken, 22 bomen en 95 hoogstamfruitbomen geplant. Knotwilgen, elzenrijen, struweelhagen, bijenhagen en hoogstambomen zullen dit voorjaar gaan bloeien en groeien. Het beplantingsproject is financieel mogelijk gemaakt door de gemeente West Betuwe en de provincie Gelderland. •

In Spijk werd verharding vervangen door grasstenen en werden veel struiken en bomen geplant

Hoogstamfruit bomen worden geplant

Beeldkwaliteitsplan Tiel

Cathrijn Haubrich, bestuurslid VBL

Het Lingengebied in Tiel, een plek om goed te bewaren. De Linge vanaf Tiel en verder naar het westen is het focusgebied van onze Vereniging Behoud Lingelandschap.

Natuurlijk kijken we ook verder. Eigenlijk werken we inmiddels in het hele Rivierengebied tussen Lek en Waal. Daar slingert de romantische Linge, zoals we allemaal weten een oude Waalarm, die is afgedamd van de 'nieuwe' Waal in Tiel. Historisch gezien is dat zowel in de stad Tiel zelf als onmiddellijk daarbuiten een uiterst interessant gebied. Een plek om zuinig op te zijn.

Het is dan ook niet raar, dat in het Beeldkwaliteitsplan van de gemeente Tiel apart aandacht wordt besteed aan de beeldkwaliteit van het Lingengebied. Alleen: weet de gemeente Tiel wel, dat hun Beeldkwaliteitsplan bestaat?

BEDREIGING VAN HET LINGELANDSCHAP

Het Lingedal in de gemeente Tiel blijkt echter een bij voortduring bedreigd gebied. Het gebied bij Drumpt, Kapel Avezaath en Wadenoijen is vrijwel het enige uitloopgebied voor de stad Tiel. Vanaf de diverse Lingedijken is het Lingedal een plaatje.

In de Lingeschouw van 2016 vertelden wij al hoe met man en macht een bouwplan in het Lingedal -bij de Put van Mourik - moest worden gesmoord. In de Lingeschouw van 2018 berichtten wij al over het plan om in de Linge-uiterwaarden van Kapel Avezaath een hectares groot zonneveld aan te leggen. Met hulp

van de bewoners van Kapel Avezaath heeft de VBL dit onzalige plan kunnen keren - wat door de wethouder van Tiel niet in dank werd afgenomen. De bewoners van Kapel Avezaath des te meer!

En in de Lingeschouw van 2020 hebben wij al verteld dat er een plan was om van de Kerkwaard in Wadenoijen een pretpark - Streeckei De Betuwe - te maken.

Het zou best wel eens kunnen dat Streeckerij De Betuwe doorgaat. Men wil er een themapark van maken waarmee De Betuwe zal worden gepromoot. De eerste impressies die werden gepresenteerd, waren affreus: een soort cowboyvestiging in het verre Westen.

Met een beetje eerbied voor het eigen Tielse Beeldkwaliteitsplan, met de toegezegde zorg voor een veilige verkeersafwikkeling en hopelijk niet al te veel uitstraling naar Wadenoijen zelf, kan hier een plek ontstaan die bijdraagt aan de beleving van Rivierenland als Fruitdelta.

De VBL zal betrokken worden bij de vormgeving van de Streeckerij. Reken maar, dat wij daarbij zullen bewaken, dat de Streeckerij binnen de beeldkwaliteit van het Lingedal gaat blijven. Wij zijn de initiatiefnemers erkentelijk dat zij ons daarbij willen betrekken! •

Reclamebord Waardenburg

Cathrijn Haubrich, bestuurslid VBL

Donker waar het kan, verlichting waar het moet. Op het industrieterrein Slimwei in Waardenburg staat een reclamemast. Deze is gericht op passanten op de A2. Zij moeten deze reclame opmerken.

Maar de reclamemast doet (onbedoeld?) meer. Zij stoort onevenredig de beleving van het landgoed Neerijnen-Waardenburg. Dit ensemble van kastelen, boerderijen, een windmolen, parkbos en uiterwaarden, is prachtig te beleven vanaf de Waaldijk. Totdat de reclamemast op Slimwei werd geplaatst. Vroeger keek je op de dijk links en rechts naar het prachtige landgoed. En westwaarts keek je naar de Waalbrug en het kerktorentje van Waardenburg. Nu overheerst daar de reclame voor Millner.

DUISTERNIS

Zoals op zo veel plekken langs de Rijkswegen, moeten de reclameborden kennelijk vervangen worden door LED-schermen. Het licht is zo fel, dat het ook overdag

goed is te zien. Bovendien kunnen daar levendige filmpjes worden vertoond. Overdag is dat nog tot daar aan toe. Maar 's avonds wordt dat echt wel anders! Een reusachtig TV-scherf met flikkerende beelden verlicht niet alleen de snelweg met alle passerende auto's. Het LED-scherf verlicht ook de verre omgeving tot kilometers verderop. Het verstoort mensen, dieren en planten. Kan dat zo maar? Nou- in ieder geval niet in natuurgebieden! De uiterwaarden van de Waal zijn grotendeels Natura-2000 gebied. Daar mag je flora en fauna niet zomaar verstoren. En dat geldt dus ook voor de uiterwaarden die deel uitmaken van het landgoed Neerijnen-Waardenburg. Daarvoor zul je dan toch een Natuurbeschermingsver-

gunning voor moeten aanvragen! Het schijnt, dat ook in het bestemmingsplan Slimwei bewegende reclameverlichting doodgewoon verboden is. Zo'n LED-scherm hindert de bewoners van Waardenburg als zij 's avonds willen slapen.

SCHADELIJK VOOR MENS EN DIER

De gezondheid van mens, dier en flora komt hiermee in gevaar. Waar is de gemeente West Betuwe mee bezig? Zij maken zich afhankelijk van een al of niet positief advies van de wegbeheerder van de A2. Maar de gemeente is zelf verantwoordelijk voor de gezondheid van hun eigen inwoners en voor het beschermen van hun eigen Natura 2000-gebied! Stop die gekkigheid van LED-verlichte reclamemasten! Uiting van onze doorgeslagen consumptie-maatschappij. En dan ook nog schadelijk voor mens en dier. Het belang van duisternis is kennelijk nog niet doorgedrongen bij raadsleden en wethouders. Het is goedkoper en mooier om het een beetje donker te houden. Donker waar het kan, verlichting waar het moet. •

Omgevingswet

Pieter van Veen, voorzitter VBL

De nieuwe Omgevingswet bundelt (van 26 wetten naar 1 wet) en vereenvoudigt de regels voor ruimtelijke projecten. Met behulp van 1 digitaal loket wordt het makkelijker om ruimtelijke projecten te starten. Bijvoorbeeld woningbouw op oude bedrijventerreinen of bouw van windmolenparken.

Hierbij gaat het onder meer om wet- en regelgeving over bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur. De Omgevingswet staat voor een goed evenwicht tussen het benutten en beschermen van de leefomgeving. De Nieuwe wet zorgt voor een samenhangende aanpak van de leefomgeving, ruimte voor lokaal maatwerk en betere en snellere besluitvorming. Daarnaast wordt participatie bevorderd. Bijvoorbeeld door burgers en ondernemers zo goed mogelijk te betrekken bij de ontwikkeling van de leefomgeving. Als je deze beschrijving leest lijkt het een hele vooruitgang ten opzichte van de bestaande wetgeving.

Er is echter nog veel onduidelijkheid bijvoorbeeld hoe de toekomstige omgevingsplannen er uit gaan zien.

Het wijzigen van bestaande bestemmingsplannen wordt ingewikkeld door de Omgevingswet. Bestaande bestemmingsplannen komen praktisch op slot te zitten. Er is regie nodig van het Rijk op het gebied van de ruimtelijke ordening. Als dat niet gebeurt krijg je honderden omgevingsplannetjes zonder enige samenhang. In zo'n situatie sneeuwt het landschap onder. Provincies hebben wel een coördinerende en toezichthoudende taak ten aanzien van het landschap. Maar het is de vraag of daar iets van terecht komt. Nu merken we al dat het halen van de doelstelling in 2050 (geheel van het gas af) belangrijker is dan de landschappelijke inpassing.

Van belang is dat in alle verordeningen en omgevingsplannen het toetsingskader landschap genoemd wordt. En vervolgens dat dit toetsingskader naar waarde gewogen wordt. De transitie van de Omgevingswet, het overgangsrecht, etc. zal bij de overheden voor grote problemen zorgen. Het is voor ons zaak alert te zijn.

Zo ik aan het begin van dit artikel memoreerde is het de bedoeling om de participatie te bevorderen en de burgers en ondernemers zo goed mogelijk te betrekken bij de ontwikkeling van de leefomgeving.

Ten faveure van ons Lingelandschap moeten wij hier optimaal gebruik van maken. Als er iets in uw omgeving plaats vindt wat het landschap kan schaden meld dit dan bij het bestuur. Alvast dank. •

Het weidse zicht over het Geldenakker richting Buren is kenmerkend voor het landschap bij Erichem

Een nieuw landgoed bij Erichem?

Alexandra Dietzsch, bestuurslid VBL

Heemschut trekt samen op met VBL in het belang van de kromakkers. In mei 2020 berichtte de Gelderlander over de plannen voor het nieuwe landgoed Peerenbosch tussen Buren en Erichem.

Op 10 ha zou een landgoed met zes extra woningen ontstaan. Projectontwikkelaar JC van Kessel ontwikkelt dit in opdracht van fruitteiler De Ruiter. Gekoppeld aan dit plan zijn veertien sociale huurwoningen aan de nabijgelegen Mierlingsestraat.

KROMAKKERS EN OPENHEID BEHOUDEN

Het project ligt in het oeverwalgebied, dat zowel cultuurhistorisch als ook landschappelijk -ruimtelijk waardevol is. Reden genoeg voor de VBL en Heemschut om met de projectontwikkelaar en de gemeente in gesprek te gaan. De kromakkers, die nog herkenbaar zijn, zijn cultuurhistorisch uniek in Nederland! Prof. Jelle Vervloet, hoogleraar historische geografie van het Nederlandse landschap in Wageningen, benadrukt: het is historisch erfgoed dat bewaard zou moeten blijven. Deze kromakkers zijn waarschijnlijk uit de Karolingische tijd 1200 na Chr. Landschappelijk is vooral de openheid en daarmee de zicht op de stad Buren en de komgronden een kwaliteit, die ook de gemeente in het landschapsonwikkelingsplan benoemt.

Vooropgesteld, dat de VBL het landgoed liever op een andere plek zou zien, hebben wij het voorgelegde plan bestudeerd en een gedetailleerd advies uitgebracht hoe naar onze mening een landgoed op deze

De kaart van 1963 laat de waaivormige verkaveling rond Erichem zien. De locatie van het geplande landgoed is door VBL aangebracht op deze kaart.

Algemene informatie

plek vormgegeven en ingericht zou moeten worden. Heemschut heeft sterk aangedrongen op het zichtbaar maken van de krommakers.

PLAN LAAT KANSEN LIGGEN

De samenwerking met Heemschut op dit project was zeer interessant. Heemschut heeft veel kennis in huis als het gaat om ontwikkelingsgeschiedenis en cultuurhistorie. Plat gezegd, Heemschut maakte zich zorgen over wat onder het maaiveld zit en VBL maakt zich zorgen over wat boven het maaiveld gebeurt.

In het eerste schetsplan, dat gepresenteerd werd, was de aansluiting op karakteristieke landschapsstructuren zeer zwak en was er zelfs sprake van vervreemdende elementen. Het gewijzigde plan liet veel meer gevoeligheid voor de specifieke situatie zien, maar laat naar onze mening nog steeds veel kansen liggen.

De ontwikkelaar zal binnenkort het voorontwerpbestemmingsplan indienen en dan zal blijken of de inbreng van Heemschut en VBL geleid heeft tot een plan, dat het landschap verdragen kan. Op dat moment zullen wij afwegen of een zienswijze ingediend moet worden. In de toekomst zou een naastgelegen terrein eveneens van landbouw naar landgoed getransformeerd kunnen worden. Des te meer reden om met zorg naar deze ontwikkeling te blijven kijken. •

Bestuur in 2021

Voorzitter:	P. Van Veen(Pieter), Enspijk, 06 51167355
Secretaris:	V. Van Loon (Vera), Herwijnen, 0418 581 666
Penningmeester:	G. Timmerman (Gert), Buurmalsen, 0345 581 185
Leden:	A. Dietzsch (Alexandra), Spijk, 06 5198 7441 C. Haubrich (Cathrijn), Deil, 0345 651 871

Adres

Vereniging tot Behoud van het Lingelandschap

Postbus 131, 4190 CC Geldermalsen

Email adres: contact@lingelandschap.nl

Website: www.lingelandschap.nl

Lidmaatschap

De contributie bedraagt per kalenderjaar €15,-. Meer mag natuurlijk ook! Leden ontvangen het verenigingsorgaan "Lingeschouw". Voor vragen over uw contributie kunt u contact opnemen met het dagelijks bestuur (zie hierboven).

Levenslang lid

U kunt uw steun aan onze Vereniging ook met een levenslang lidmaatschap gestalte geven. Een aantal leden ging u al voor. U wordt levenslang lid door eenmalige betaling van minimaal €180. Voor u en ons een financieel en administratief zeer aantrekkelijk alternatief.

Uw gift en de belasting

Onze Vereniging is door de Belastingdienst aangemerkt Als Culturele Algemeen Nut Beogende Instelling (ANB), Uw bijdrage komt daarom in aanmerking voor (extra) belastingaftrek. Bankrekeningnummer: **NL 33 RABO 0313 1332 12** ten name van de Vereniging tot Behoud Lingelandschap.

Wij zijn op zoek naar mensen die zich actief willen inzetten in het bestuur van de vereniging! Neem voor meer informatie contact op via contact@lingelandschap.nl.

Vereniging tot Behoud van het Lingeland
Postbus 131, 4190 CC Geldermalsen
E-mailadres: contact@lingeland.nl
Website: www.lingeland.nl
Facebook: www.facebook.com/Lingeland/

FOTO: RONALD VERWIJS